

Vitomira Lončar

KRALJEVNA U MALOJ SCENI

Razgovarala ŽELJKA TURČINOVIĆ

PREMIJERE
PORTRET
FESTIVALI
RAZGOVOR S
POVODOM

OBILJEŽENJE
ACTUALNOŠĆI
VOK
HISTRIONI
MEDIJ
TEORIJA
NOVI PRILEVODI
NOVE KNJIGE
DRAME

Povod ovom razgovoru petnaesta je obljetnica Male scene, agilnog i inovativnog privatnog kazališta smještenog na Medveščaku 2. Vitomira Lončar, uz Ivicu Šimića, u toj "kazališnoj čaroliji" zasigurno je amblematska figura i *spiritus movens* toga kazališta. Mnoge su kazališne družine i kazališta osnovani u Hrvatskoj tijekom sedamdesetih i poslije, ali malo ih je ostalo i trajalo. U tom izabranom društvu uz Histrione, Teatar u gostima i Exit nalazi se i Mala scena. Kad je o trajanju riječ, a to je zasigurno najteže, znakovit je tekst koje čitamo na web-stranicama tog kazališta (u virtualnoj tehnologiji, ovo kazalište bilo je među prvima koje je imalo svoje web-stranice s iscrpnim podacima i mogućnostima komunikacije s njim) koji svjedoči o posvećenosti njegovih osnivača kazalištu, Vitomire Lončar i Ivice Šimića.

"(...) Kad smo prije sedamnaest godina započinjali rad na predstavi *Pričalo i Malena*, željeli smo samo jedno: napraviti predstavu kojom bismo mogli započeti nešto samostalno. Iz te predstave rodila se Mala scena, a s vremenom je *Pričalo i Malena* postala *Kraljevna na zrnu graška*. Danas, nakon gotovo tisuću odigranih predstava, s ponosom možemo govoriti o našoj *Kraljevni na zrnu graška* kao kulturnoj predstavi. Ona ne samo da je stvorila naše kazalište, ona je odredila i njegovu sudbinu, sudbinu nas kao ljudi i kao umjetnika."

Službeno otvoreno hrvatskom praizvedbom teksta *Prava stvar* Toma Stopparda u prosincu 1989., ovo je kazalište do danas odigralo šezdesetak kazališnih komada, njegove predstave, glumci, redatelji, plesači, dizajneri svjetla bili su više od dvadeset puta nominirani za prestižne domaće i strane nagrade, a više od trideset puta te su nagrade uvjerljivo i osvajali. Mala scena

ima svoju kazališnu biblioteku u kojoj je objavljeno dvanaest repertoarnih naslova, jedna monografska studija (o Vladi Habuneku) i jedno teatrologijsko djelo koje se bavi kazalištem za djecu. (W. Schneider, *Kazalište za djecu, aspekti diskusije, utisci iz Europe, modeli za budućnost*). Kazališne biblioteke nisu novost u našoj kazališnoj praksi, ali su rijetke i kao izdavački projekti obično kratkotrajne. Kako ni drame nisu književne vrste koje postaju najprodavanije uspješnice poput prozних inačica, tim je više vrijedno napora ukoričenje dramskih tekstova koji uz program postaju programska knjižica kako to uspješno čini Mala scena. U okviru vlastitih mogućnosti (privatna inicijativa i dizajnerski talent Ivica Šimića, umjetničkog voditelja kazališta iliti "home-made proizvod"), Mala scena bila je prva (slijede je HNK Ivana pl. Zajca iz Rijeke i Dramska biblioteka "Gavella") u novije vrijeme koja uz recentnu predstavu objavljuje i dramski tekst. Biblioteka proizlazi iz repertoarnog profila kazališta, a kako to kazalište ima podosta repertoarnih bisera (poput reinterpretacije klasika za djecu – *Henrik Peti*, tekstova za mlade – *Bok, čudovište, Bizoni & sinovi* ili autora suvremene europske drame poput Yasmine Reze, Martina McDonagha ili Davida Harea), ti tekstovi ne samo što su korisni i nezaobilazni na policama svakoga kazališnog djelatnika već su i zalag za budućnost, tim više kad znamo da do tekstova za djecu i mlade teško dolazimo i rijetko ih nalazimo ukoričene.

Najnoviji projekt kazališta Mala scena, Zagrebačko kazalište na engleskom jeziku (English Language Theatre of Zagreb) jedinstven je u Hrvatskoj, a prva premijera najavljena je za listopad 2005. Bit će to uprizorenje teksta suvremene britanske autorice Charlotte Jones,

Humble Boy u režiji Ivica Šimića. Osim te premijere, Mala scena već je ovog proljeća započela jedim vidom ELT-a predstavljajući svoje stare predstave (*Život x 3*, *Dokaz*) s engleskim titlovima. Svaka inovacija u radu i programu ovog kazališta nedvojbeno ga je odredila kao nezabilaznu kazališnu adresu kako Zagreba tako i Hrvatske, a nemale uspjehe bilježi i na međunarodnom planu.

Započet ću konvencionalnim pitanjem koje se nameće uvijek kad je riječ o osnivanju privatnoga kazališta. Imali ste siguran glumački angažman u kulturnom ZKM-u kad ste 1986. s Ivicom Šimićem odlučili krenuti u pustolovinu privatnoga kazališnog "poduzetništva". Čime ste konkretno bili nezadovoljni u institucionalnom kazalištu?

Kad smo 1986. krenuli u pustolovinu, nije to bilo ništa konkretno, planski... Mi smo jednostavno znali da ono što nam institucija nudi kao model i način života nije ono kako želimo proživjeti život. Riječi kao što su "privatno kazalište" ili "poduzetništvo" bile su daleko od nas. Mi smo jednostavno imali višak energije koji nismo mogli uklopiti u način rada institucije. Najveći je problem bio to da je netko drugi odlučivao za nas i umjesto nas o našim životima. A mi nismo imali nikakvog utjecaja na to. Plaća je bila jako dobra i to je bilo sve što nam je taj sustav rada i života nudio. Čekati da te se izvjesi na ploči jednom, dvaput, možda čak i triput godišnje bilo je premalo za silnu energiju koju smo imali. I tako smo počeli raditi predstave koje smo u početku igrali vikendom po zagorskim selima i koje su nas jako veselile. Mala scena u početku definitivno nije bila "razrađen plan" po kojem smo radili. Bila je ventil.

Kako ste pronašli i dobili prostor mjesne zajednice na Medveščaku i pretvorili ga u kazalište?

Naše prve predstave izašle su kao nastavak rada Zvezdane Ladike s Muzičkom omladinom, Društvom naša djeca i sličnim organizacijama. I tako je jednog dana Zvezdanina prijateljica koja je radila u Muzičkoj omladini, Flora Devčić, došla i rekla da u njezinoj mjesnoj zajednici ima jedna dvorana koja služi samo za partijske sastanke pa zašto ne bismo pokušali tamo naći svoj zagrebački dom. Kad smo prvi put došli na Medveščak 2 u proljeće 1988., to je doista bila dvorana za sastanke, ali s još puno aktivnosti – gimnastika za žene iz kvarta, okupljalište umirovljenika, zbor umirovljenica... Više se i ne sjećam tko je sve koristio taj prostor. I tako smo dobromjernošću tadašnje tajnice i mi dobili komadić te

dvorane. U početku, naravno, koristili smo prostor kad u njemu nije bilo drugih aktivnosti, ali postupno smo ga "skvotirali", kako se to danas kaže. Bili smo tamo po cijele dane i polako su ostali korisnici ispadali iz igre. Mi taj prostor nismo "dobili" jako dugo. Nekih 5 godina bili smo bez valjanog ugovora i zapravo smo stalno bili u nesigurnosti da ćemo biti izbačeni. No, kako je vrijeme prolazilo, broj publike koja je dolazila u kazalište rastao je pa je i naša pozicija postajala sve bolja. Puno je vremena prošlo dok nismo dobili prvi pravi ugovor o najmu prostora. A i taj je bio samo na godinu dana. I tako godinama... Tek nedavno dobili smo ugovor na pet godina. Dakle, riječ DOBILI ne bi baš opisivala što se događalo s nama i našim prostorom... Čim smo ušli u dvoranu znali smo da nešto moramo napraviti želimo li od toga napraviti kazalište. Prvi je priskočio stari "pikovac" koji je radio u Ini i on nam je darovao tubinge od naftnih bušotina. To je postala konstrukcija gledališta. Netko je saznao da na otpadu tvrtke DOM ima puno blažujki, štafli, colerica, fosni koje su zamazane mortom, ali koje nisu u lošem stanju. To smo sve dovukli i čistili gradu, vadili čavle koje smo nakon toga ravnali i koristili ih za pozornicu... Pomagali su svi koji su mogli... U tom smo trenutku imali i Dramski studio i roditelji djece koja su bila članovi Studija također su nam pomagali. Kad smo gradili kazalište, bilo nas je puno: Roman, Urša, Mirča, Nada Rocco, Tanja Lacko... Šimićev otac radio je bravariju... Jednom riječju, svi smo radili sve što smo mogli ne bismo li napravili kazalište. I uspjeli smo ga sagrađiti za samo tri mjeseca.

Prapočetak Male scene vezan je uz putujuću predstavu za djecu *Pričalo i Malena*. Jeste li odmah imali ideju osnivanja kazališta za djecu ili ste tražili svoj repertoarni put kroz produkciju različitih dramskih tekstova?

Predstavu *Pričalo i Malena* napravili smo svi skupa (Zvezdana, Šimić, Laci Tulač i ja). Zvezdana je donijela neki češki tekst koji nam je poslužio kao predložak, Šimić je napisao cijeli prvi dio predstave, Zvezdana songove, Laci glazbu... i kad smo sve to sklopili, pozvali smo Jurgena Flüggea da to dode vidjeti, pa ako smo dobri, da nas uzme k sebi u München. I uzeo nas je. Tako je premijera te predstave bila u Münchenu i to na njemačkom jeziku. Doživjeli smo velik uspjeh i to nam je dalo samopouzdanja da idemo dalje. U početku smo za djecu igrali samo Zvezdanine tekstove koje je ona pisala za nas i prema nama. Mi sebe nikad nismo doživ-

ljavali kao kazalište za djecu, jer smo paralelno s predstavama za djecu radili i predstave za odrasle. I danas mislimo da naprosto radimo KAZALIŠTE, bilo ono za djecu, mlade ili odrasle.

Kazalište je službeno otvoreno 6. prosinca 1989. Prva premijera bila je Stoppardova *Prava stvar*. Pretpostavljam da je bilo teško i skupo dobiti autorska prava poznatog pisca, pogotovo na početku, kada niste bili poznati ni etablirani kao kazalište. Ne samo da ste ih dobili nego se Stoppard glavom pojavio na vratima vašega kazališta. Kako se to dogodilo?

Od početka smo htjeli raditi "kao pravo kazalište" i nije nam palo na pamet igrati neki komad bez autorskih prava. Tako smo napisali pismo Tomu Stoppardu, objasnili mu tko smo i što smo i molili ga da nam da svoja prava za predstavu s popustom. I on nam je vrlo brzo odgovorio da nam ih poklanja! Bili smo presretni. A onda se jednog dana samo pojavio u našem kazalištu. Tako je započelo jedno lijepo prijateljstvo koje traje i danas. Iskreno, kad je prvi put došao na Medveščak, nije baš vjerovao da će se za manje od mjesec dana tamo odigrati njegova *Prava stvar* (u Lonodnu je igrana u National Theatreu i to u velikoj dvorani!). Naime, mi smo paralelno gradili kazalište i imali probe za predstavu. Do 18 sati smo gradili, a od 18 smo probali, i to na dijelu prostora gdje se baš u tom trenutku nije gradilo. Kad je Tom došao, prostor je izgledao više kao Jakuševac nego kao buduće kazalište. Nije mu bilo jasno kako nama ništa od toga nije problem... I kad je predstava konačno izašla, Tom je bio oduševljen.

U prvim godinama počeli ste surađivati s prof. Habunekom. Što je za vas i vaše kazalište značila prisutnost i potpora tog velikog hrvatskog kazališnog redatelja i intelektualca?

Nikad nisam uspjela saznati kako je Habunek "zalu-
tao" na izvedbu *Prave stvari*. Jednog smo dana stajali pred kazalištem, a Habunek je bio na tramvajskoj stanici. Pozvali smo ga na kavu i on je rekao da mu se jako sviđjelo ono što smo napravili i kako mu je drago da nismo napravili "provincijalnu predstavu". Šimić ga je pitao bi li on radio s nama. On je izgovorio samo jednu rečenicu: "A jeste vi, deca, ozbiljni?" Naravno da smo mu odgovorili da smo ozbiljni! I tako je ostao s nama sve do smrti. Habunek je u Maloj sceni napravio svoje dvije zadnje predstave u životu – *Dvostruku nevjeru* i *Letice i ljublist*. Bile su to dragocjene četiri godine za nas u svakom pogledu. Puno smo toga naučili, a zahvaljujući njemu i okolina nas je počela drukčije gledati.

Prvih godina imali ste tri različita programa: Večernju scenu, Dječju scenu i Dramski studio. Nije li to previše za početak? Koja je bila intencija osnivanja Dramskog studija?

Nije se nama ništa činilo previše... Živjeli smo u kazalištu i za kazalište po cijele dane (a bogme živimo i danas...) i nekako je bilo i vremena i energije za sve. Sve što smo radili došlo je prirodno i nismo razmišljali o tome. Budući da je Zvezdana bila s nama, normalno je bilo da imamo i Dramski studio. Šimić je tek bio počeo režirati (*Prava stvar* je njegova prva režija) i imao je potrebu neprekidno raditi... Predstave za djecu bile su ono od čega smo počeli, predstave koje su imale stalnu publiku, predstave od kojih smo, zapravo, živjeli... Ne, nije bilo moguće ne raditi jednu od tih djelatnosti. Naša prva generacija djece iz Dramskog studija danas završava Akademiju dramske umjetnosti: ima i dramaturga i glumaca i producenata... Kad gledam snimke iz 1988. njih kad su bili mali i danas kako već imaju rezultate u kazalištu, na filmu, televiziji... baš se veselim!

U početku nije išlo glatko. Proglasili ste prvi bankrot. Kada je to bilo i zašto je do toga došlo?

Zapravo, prvi bankrot došao je jako brzo. Pred Novu godinu 1992. Ono što smo htjeli, nije moglo opstati. Pogotovo što je naš veliki uzlet iz 1990., kad smo s *Dvostrukom nevjerom* bili rasprodani dan za danom i ljudi su u redu čekali ulaznice, prekinuo rat. Mi smo se pravili da nas ništa neće omesti u tome da radimo isto kao prije, ali to je bilo nemoguće. Godine 1992. imali smo dvije velike premijere za odrasle (*Letice i ljublist* u ožujku i *Iluziju* u listopadu). U to vrijeme financirali smo se isključivo igrajući predstave za djecu i od sponzorskih sredstava. Početkom rujna 1992. dobili smo obećanje Gradskog ureda za kulturu da će nam pomoći pri produkciji *Iluzije*. To je bila naša najveća predstava ikada – predstava s osam glumaca! Tony Kushner, autor predstave, upravo je dobio Pullitzera za *Angels In America* i mi smo bili uvjereni da bez obzira što je rat i što ljudi baš ne idu u kazalište, mi možemo napraviti taj veliki pothvat. I napravili smo ga. Predstava je jako dobro prošla, ali, nažalost, publika je ostala sjediti doma pred televizorom čekajući najnovije vijesti o ratu. A od Grada nismo dobili ni kune. Dugove je trebalo platiti (prije svega glumce), a novaca nije bilo. I propali smo. Da bismo isplatili dugove, Šimić je uzeo svoju "kuglu" i krenuo igrati predstavu *Pale sam na svijetu* od mjesta do mjesta. Igrao je svugdje gdje je bilo publike. Zahvaljujući Pa-

PREMIJERE
PORTRET
FESTIVALI
RAZGOVOR S
POVODOM
OBILJETNICE
AKTUALNOSTI
VOX
HISTORIJE
MEDIA
TORUA
NOVI POKRETI
NOVE KNJIGE
DRAME

letu, uspjeli smo sve isplatiti. Znali smo da, ako želimo ponovno krenuti iz početka, prvo moramo riješiti stare dugove. U proljeće 1993. krenuli smo ponovno...

Što ste naučili iz tog iskustva i što ste učinili da vam se to ponovno ne dogodi?

Pa, s jedne strane naučili smo da se jedino možemo osloniti samo na sebe, a s druge strane da moramo konačno postati realniji. Ali, da se nismo baš opametili pokazuje i to što smo pred Novu godinu 1996. ponovno bankrotirali.

U ratnim vremenima kazališnim ste angažmanom sudjelovali u mnogim akcijama. Koje su po vašem mišljenju bile najvažnije?

Ne mogu reći što je bilo najvažnije, jer sve je bilo važno. Svaka ta predstava koju smo igrali za djecu, kojoj smo u onom užasu bili jedino pravo veselje, bila je važna.

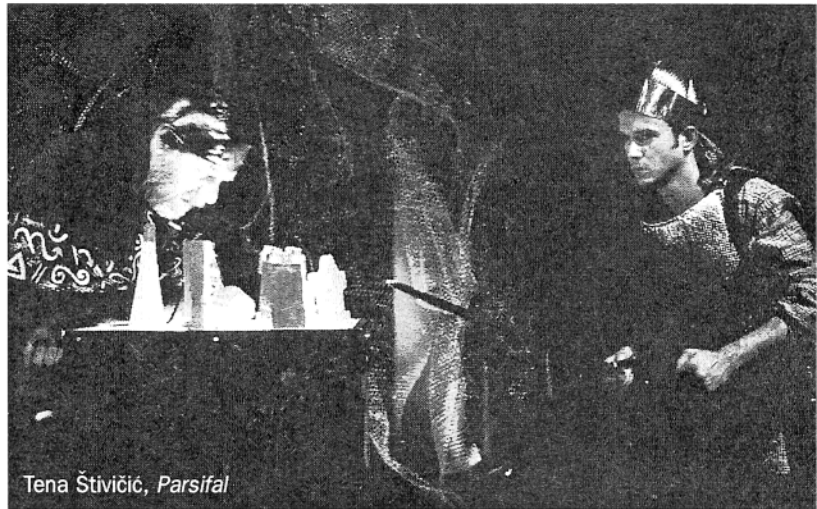
Mi smo osim igranja predstava radili i akcije skupljanja robe i hrane po Njemačkoj i to smo onda vozili prognanicima smještenim u Mađarskoj. Skupljali smo televizore za ranjenike i vozili ih u Lovran... sir iz Njemačke vozili smo u dom u Kraljevici... I danas kontaktiram s ljudima koje smo sretali po stacionarima tih dana. Nekako, sve je tada bilo važno. I najvažnije. Iako je zemlja bila u ratu i bilo je strašno, moram priznati da nikad nisam imala veću potvrdu koliko je djeci kazalište važno i vrijedno kao u vrijeme rata.

Iako po obrazovanju glumica, sve se više bavite producentskim i voditeljskim poslom u kazalištu. Imate li uzor u stvaranju i vođenju kazališta ili od koga ste najviše naučili?

Na žalost, najviše sam naučila na vlastitim pogreškama. To je prije svega zbog toga što je kod nas studij produkcije tek odnedavno službeno uveden na Akademiji. Taj dio ovdje nisam imala od koga učiti. Mnogi i danas misle da producent nije potreban kazalištu. A kako VODITI kazalište – e, za to tek nema škole. Ima samo puno loših primjera. Puno sam učila gledajući kako se to radi u nekim kazalištima u kojima stvari funkcioniraju. Uglavnom u Engleskoj. Kako ide onaj vic?... Englezi uče u Oxfordu, a Hrvati na pogreškama... eto, to je priča i mog života... Nažalost. Trenutačno sam jako sretna, jer imam prigodu doista učiti. Idem na seminar koji vodi Sanjin Dragojević o kulturnoj strategiji Zagreba i iskreno uživam u tome. I moram priznati, nakon duge vremena, vratila mi se prava vjera u to da su promjene – moguće.

Ignace Cornelissen, *Henrik Peti*

Tena Štivičić, *Parsifal*

Pauline Mol, *Bok, čudovište*

Koje su repertoarne i žanrovske odrednice vašega kazališta? Kako kreirate repertoar i kako biste po repertoarnoj odrednici definirali mjesto Male scene u zagrebačkom i hrvatskom kazališnom životu?

Na ovo pitanje trebalo bi odgovoriti s tri odgovora. Naime, mi paralelno "vozimo" predstave za djecu, predstave za mlade i predstave za odrasle. Svake godine izađemo s barem jednom premijerom za svaku dobnu skupinu i to je vrlo limitirajuće.

No, mislim da unatoč tome imamo specifično mjesto u zagrebačkom i hrvatskom kazališnom životu. Želimo publici donijeti kazalište koje odgovara na njihova pitanja, koje korespondira s njima u ovom trenutku, sada. U kazalištu za odrasle želimo biti urbano kazalište i mislim da smo to mjesto već našli.

Tko je vaša publika, kakva je posjećenost teatra i što sve činite da biste bili konkurentni na hrvatskom kazališnom tržištu?

Na repertoaru imamo predstava za sve: za djecu od jedne i pol godine do umirovljenika. Posjećenost kao i u drugim kazalištima ovisi o naslovu. Ima predstava koje su stalno rasprodane, a ima i onih drugih. Predstave koje su slabije posjećene skidam s repertoara bez imalo milosti. Ne mogu si dopustiti da držim na repertoaru nešto što publika ne želi gledati. U tim "čistkama" ponekad stradaju i predstave za koje mislim da su nešto izuzetno, ali njihovo vrijeme očito još nije došlo (primjerice *Bizon i sinovi*). Mislim da se više od ostalih trudimo oko sponzora. A to mi omogućuje bolju reklamu. Na žalost, velik nered vlada na našem tržištu i to bi mogla biti posebna tema za razgovor.

Često se žalite da vas državna i gradska financijska potpora zaoobilazi ili je nedostatna. Zašto je uopće očekujete kad ste privatno kazalište?

Ne bih rekla da se često žalim. Samo često ukazujem na činjenicu da moj program jest javna potreba u kulturi, jer građani imaju potrebu gledati predstave koje se igraju u našem kazalištu. Mala scena ušla je u "sustav financiranja" pet godina nakon što je Zagrepčanima ponudila predstave koje su oni podržali samim time što su dolazili u naše kazalište. Osim toga, mi smo, ako hoćete, svojim vlastitim sredstvima i radom građanima Zagreba dali jedan novi kazališni prostor i unutra ne radimo cipele koje će nositi naše dijete, nego igramo predstave za brojnu publiku (preko 50 000 godišnje) koje su redovito pozivane na festivale, nagrađivane i, ako hoće-

te, samo po tom kriteriju jesu javna potreba u kulturi i Grada i Republike Hrvatske. Isto tako mislim da bi se trebalo financirati programe prema njihovoj kvaliteti, a ne prema vlasničkoj strukturi. Koga zanima moj papir o registraciji? Mislite da publiku zanima? Publiku zanima kvalitetan proizvod i za njega plaća kroz svoj porez kao porezni obveznik, a Mala scena nudi kvalitetan proizvod. Publika nema pojma niti bi trebala znati tko je vlasnik – država, grad ili Vitomira Lončar. Ako vi mislite da je državna kultura jedina koja se treba podržavati, onda mislim da nam se loše piše. Poduzetništvo se u ovoj zemlji u svim segmentima propagira kao nešto potrebno, kao nešto poželjno, samo je poduzetništvo u kulturi nešto što bi trebala biti moja privatna stvar. Mislim da su stvari naopako postavljene i da je samo ovo pitanje pokazatelj do koje mjere je riječ "privatno" omražena u našoj kulturi.

Do sada ste odigrali šezdesetak dramskih tekstova za djecu, mlade i odrasle. Zanimljiv je repertoarni odabir reinterpretacija književnih klasika prilagođenih mlađoj publici (*Cyrano, Henrik Peti, Romeo i Julija*...) ili pak na Večernjoj sceni uprizorujete pisce suvremene europske drame (*LaBute, McDonagh, Hare*...) Imate li dramaturga zaduženog za kreiranje repertoara ili to radite sami, Ivica Šimić i vi?

Nemamo dramaturga koji bi to radio, iako često uzimamo dramaturge da rade s nama. Repertoar za djecu (pogotovo ovu liniju koju ste spomenuli – klasici za djecu) izabire isključivo Šimić. Oko predstava za odrasle puno razgovaramo i pokušavamo zajedničkim snagama smisliti što bi nam bilo najbolje u kojem trenutku, no, konačnu odluku o repertoaru donosi isključivo Šimić.

Prvo ste kazalište u Hrvatskoj koje je uvelo instituciju "audicije". Zašto vam je audicija važna i što ona kazalištu donosi?

Prije svega zato jer smo puni predrasuda jedni prema drugima, jer stvaramo definitivne slike o nekome, a kazalište je nešto sasvim suprotno tome. Kao što u nogometu možete imati najskuplja imena pa da zajedno loše igraju utakmice, tako i u kazalištu mogu na sceni biti pojedinačno najbolji glumci, a da rezultat ne bude ništa više od solidne predstave. Dolazak na audiciju nekog čovjeka prije svega pokazuje želju da se dobije posao, što je u našoj uspavanoj sredini vrlo bitno. Pojedinačne energije i inspiracije mi ne možemo predvidjeti na papiru. Kad ljudi stanu zajedno na scenu može se vidjeti njihov mogući odnos, koju nam poruku šalju... To

PREMIJERE

PODRETI

FESTIVALI

RAZGOVOR S
POVODOM

OBLJETNICE

AKTUALNOSTI

NOVI

HISTORIJE

MEĐU

TEORIJAMA

NOVI PRILJEVI

NOVE KNJIGE

DRAME

definitivno ne možete vidjeti na Internetu... Dakle, kazalište je kolektivna umjetnost u kojoj je živi čovjek taj koji je presudan čimbenik. Zato audicija. Kazalištu donosi živost, donosi svježinu, donosi nove MOGUĆNOSTI. Evo, na primjer, ulogu u našoj novoj predstavi *Humble Boy* dobila je, upravo na audiciji, mlada glumica iz Splita koja je diplomirala u Sarajevu i za koju nitko nikada nije čuo. Da smo na pravom putu, što se tiče audicija, pokazuje i činjenica da je na zadnju došlo više od četrdeset ljudi.

Najčešći redatelj predstava Male scene je Ivica Šimić koji je ujedno i umjetnički ravnatelj kazališta. Postoji mišljenje u kazališnim krugovima da bi kazalište trebalo otvoriti i drugim redateljima. Ako ni zbog čega drugoga, a ono zbog raznolikosti redateljskih poetika i pristupa. Vi ste, naravno, privatno kazalište i o tome imate pravo odlučivati sami. Ima li kakvih drugih razloga da je tome tako?

Prvi i najvažniji razlog što je to tako jest da je Šimić odličan redatelj i da su njegove predstave održale ovo kazalište na visokoj razini sve ove godine. Drugi je razlog što je Mala scena osnovana kao umjetnička organizacija, a prema zakonu o umjetničkim organizacijama lijepo piše da "umjetničke organizacije osnivaju umjetnici kako bi ostvarili svoje umjetničke potrebe". Pa smo mi osnovali umjetničku organizaciju i u njoj ostvarujemo svoje umjetničke potrebe. Treće je što mi zarađujemo novac za život samo i jedino u našem kazalištu. Dakle zadovoljavajući svoje umjetničke potrebe zarađujemo i svoj novac za život. Ima li što prirodnije od toga? Četvrti je razlog upravo ovo što ste rekli – poetika i pristup. Mala scena poznata je po svojoj poetici i pristupu i naša publika traži tu poetiku i pristup. Kad ne bi bilo tako i kada bismo bili puni "raznolikosti redateljskih pristupa i poetika" postali bismo neprepoznatljivi. To možete vidjeti u većini naših kazališta. Zalaganje za raznolikost redateljskih pristupa i poetika izgleda kao demokratičnost, a zapravo je unificiranje. Svi režiraju svugdje i sva su kazališta jednaka po različitim redateljskim pristupima i poetikama, jednaka su po svojoj estetskoj neodređenosti ili još točnije, hrvatska kazališta upravo zbog toga nemaju svoju stilsku prepoznatljivost. Kamo sreće da u Hrvatskoj postoji više kazališta prepoznatljiva stilskog određenja. Da nismo njegovali svoju poetiku i inzistirali na svom načinu rada, utopili bi se u sliku ostalih kazališta i vjerojatno bankrotirali – ali zauvijek. No, ako bi nam država (ili grad) osigurala financiranje programa, recimo, za mlade redatelje, kao što u Nizozemskoj pos-

toji poseban program "Prva režija u kazalištu za mlade", rado ćemo biti mentori svima koji bi bili korisnici tog novca.

Na Večernjoj sceni odabirete naslove koje idu prema estetici komercijalnog kazališta. Je li to vaš estetski, menadžerski ili produkcijski odabir? Na repertoaru nemate suvremenih hrvatskih pisaca. Mislim da trenutačno imamo kvalitetnu plejadu dramskih pisaca. Zašto ne naručujete od njih tekstove kao što birate glumce na audiciji?

Naslovi koje igramo u Maloj sceni igraju se, recimo, u National Theatreu u Londonu ili u malim kazalištima West Enda, a autori koje igramo spadaju u sam vrh svjetskoga kazališta. To što je Martin McDonagh najzvođeniji dramski pisac nakon Shakespearea ne znači da je njegova estetika "estetika komercijalnoga kazališta". Ili možda jest? Vi mislite, a tako nažalost misli i većina naših kazališnih krugova, da je repertoar jednog "Donmara" npr. "estetika komercijalnog kazališta". Istina, naša estetika nije estetika kazališta "krvi i sperme", ali to ne znači da je ona komercijalna u negativnom smislu. A što se tiče domaćih autora, u nekoliko smo navrata s njima surađivali u predstavama za djecu, naručivali smo komade (Tena Štivičić – *Parsifal*, Jasen Boko – *Kako je Tonkica kupovala kruh*), i dalje imamo mnogo tekstova na repertoaru koje je radila Zvezdana Ladika, a i u budućnosti mislimo surađivati s hrvatskim piscima. Upravo radimo sa Silvijom Šesto. I naša cijela sezona 2005./2006. za djecu bit će sezona hrvatskih autora, a u "English Language Theatreu" u budućnosti mislimo promovirati prijevode hrvatskih dramskih pisaca na engleski jezik. No, u predstavama za odrasle izabrali smo put svjetske suvremene dramatikere i po tome smo prepoznatljivi. Naša publika točno zna što će gledati u našem kazalištu, koju vrstu tekstova. To od nas očekuje i mi je ne želimo zbunjivati. Držim da je najgora stvar za kazalište kad se zbunjuje publika. Ne možemo svi raditi sve. Mi smo se odlučili za ovaj put. Ne vidim u čemu je problem i zašto vam to smeta. I zašto stalno pokušavate uniformirati naša kazališta. Zašto bismo svi morali gajiti hrvatsku baštinu i popularizirati domaću dramsku riječ u svim segmentima?

Mala scena utemeljitelj je još jednog festivala kazališta za djecu Mliječni zub. Što mislite čemu služe festivali i je li ih potrebno toliko koliko ih ima u Hrvatskoj? Koja je koncepcija vašeg festivala i je li ona opravdala njegovo postojanje?

Naš festival jedini je međunarodni festival profesionalnih kazališta za djecu i mlade. Po tome je jedinstven u Hrvatskoj. Ne razmišljam koliko festivala ima u Hrvatskoj i čemu služe. Znam čemu služi naš. Zagrebačkoj publici pokazujemo tematski najbolje u kazalištu za djecu u Europi. Svaki festival ima svoju temu, a da je opravdan pokazuje to što publika traži da s bienalnog festivala pređemo na festival koji će se održavati svake godine. Festival *Mliječni zub* ima vrlo čvrstu koncepciju i mislim da je i te kako potreban kao podsjetnik kazališnim stvarateljima, ali i publici na to kamo ide kazalište za djecu u svijetu i gdje smo mi u svemu tome.

Što radite za međunarodnu promociju Male scene? Imate li interesa i mogućnosti da svoje kazalište otvorite i za međunarodne produkcije i na taj način kroz sebi bliskoj estetici pokažete Zagrebu što se događa vani?

Mala scena već se afirmirala u međunarodnom smislu. Stalno smo prisutni na važnijim međunarodnim festivalima i imamo svoje mjesto na međunarodnoj sceni. Pa i naš repertoar vodi dijalog s repertoarima europskih kazališta za djecu i mlade. Mnogi naslovi izvedeni na našoj sceni izravan su odgovor na neka ostvarenja europskoga kazališta (kao *Pierrot ili tajne noći* ili *Ofelijino kazalište sjena*), a izvodimo i svjetske premijere kao *Šumsku djecu* Rudolfa Herfurtnera. Šimić je već treći mandat član Izvršnog odbora svjetskog centra ASSITEJ i svojim radom stalno je prisutan na međunarodnoj sceni. Mala scena radila je i međunarodne koprodukcije kao plesni projekt *Duet Zagreb* s Dance Theaterom Arena iz Amsterdama. Da je Hrvatska članica EU-a i da imamo pristup europskim fondovima, Mala bi scena već odavno bila u europskoj razmjeni. Ovako, svi veliki projekti kao *Magic Net* i ostale inicijative prolaze mimo nas. A to što se događa vani pokazujemo zagrebačkoj publici kroz *Mliječni zub*, ali i svojim vlastitim repertoarom.

Posljednji inovativni projekt Male scene je "Kazalište na engleskom jeziku". Danas kada se mnoga kazališta tuže na nedostatak publike, vi započinjete nešto gdje se odmah nameće pitanje: Ima li Zagreb publiku za tu vrstu projekta?

Mislim da će to pitanje vrlo brzo dobiti odgovor. O tome će odlučiti publika. Želi li Zagreb biti kulturna metropola, morao bi imati projekt kakav je naš ELT. Prije nego što smo ušli u projekt napravili smo opsežno istraživanje na temelju kojega smo zaključili da je kazalište

na engleskom jeziku i te kako potrebno Zagrebu i Hrvatskoj. No, s nama privatnicima stvar je vrlo jednostavna: ako projekt ne bude imao svoju publiku, mi ćemo ga zatvoriti. Budite sigurni da ga nećemo održavati na "umjetnim plućima" kao što je to običaj kad su u pitanju projekti čija je inicijativa potekla od neprivatnika.

Kako vidite budućnost Male scene i što želite svom kazalištu u razdoblju koje je pred vama?

Mislim da je s otvaranjem ELT-a završeno naše "formiranje" i da ne treba više tražiti nove načine rada. Jedino što želim jest zadržati kvalitetu predstava. Obično se kaže da je lakše osvojiti nego obraniti, a mi želimo upravo to. Održati kvalitetni *niveau* koji smo dostigli. To praktično znači da ćemo i dalje proizvoditi predstave za djecu i mlade svih generacija i da ćemo se gorljivo i bez kompromisa zalagati za kazalište kao umjetnički čin, a ne kao pedagoško, obrazovno ili bilo koje drugo dopunsko sredstvo u nastavi. U kazalištu za odrasle nastavit ćemo produkciju suvremenih dramskih komada *mainstreama* i pokušati voditi dijalog s publikom preko tema i motiva koji su aktualni na bilo koji način. Mi nismo kazalište-muzej, ali nismo niti "avangardno" kazalište koje želi biti "moderno" pod svaku cijenu. Mi razgovaramo s publikom puni poštovanja prema njihovim potrebama, razini informiranosti i senzibilitetu, oslušujući njihove potrebe, ali i trudeći se voditi ih u nove prostore kazališnog stvaranja. Uistinu, mislim da kazalište mora biti korak ispred svoje publike, ali ne dva, što Šimić često napravi u svojim predstavama za mlade. U tom će se smislu i Mala scena dalje razvijati – održavati razinu kvalitete, ali i prednjačiti u kazališnom vodstvu i uvijek biti korak ispred svoje publike. Maloj sceni želim što više mladih umjetnika u budućnosti. Mladih glumaca, redatelja, dramaturga, producenata što će preuzeti ovo znanje koje smo akumulirali i koje želimo predati. Želim isto tako da nas se izjednači s tzv. državnim kazalištima u pravima i financiranju programa i da se na nas prestane gledati kao na kazališne tajkune.

1986.

Jens Sigsgaard: PALE SAM NA SVIJETU
Red: Radovan Milanov
Premijera: 6. 11. 1986.
Dječji centar Dvadeset petog svibnja, Zagreb

Zvezdana Ladika: TRI VARLJIVE PRIČE
Red. Zvezdana Ladika
Praizvedba: 14. 12. 1986.
Osnovna škola Bukovac, Zagreb

1987.

Ivica Šimić-Zvezdana Ladika-Ladislav Tulač:
PRIČALO I MALENA
Red. Zvezdana Ladika
Praizvedba: 30. 3. 1987.
Schauburg Teater Muenchen, Njemačka

William Shakespeare: ROMEO I JULIJA
Red. Zvezdana Ladika
Premijera: 23.10. 1987.
Narodno sveučilište Bjelovar

Zvezdana Ladika: TAJNE ČUDNOVATE ŠUME
Red. Zvezdana Ladika
Praizvedba: 15. 12. 1987.
Mala scena, Medveščak 2

1988.

Ivica Šimić: STVARAMO BAJKU
Red. Zvezdana Ladika
Praizvedba: 23. 1. 1988.
Omladinski kulturni centar, Teslina 7, Zagreb

Zvezdana Ladika-Ivica Šimić: VAGON PRVOG RAZREDA
Red. Zvezdana Ladika
Praizvedba: 25. 9. 1988.
Mala scena

MALI ZALJUBLJENI SVIJET (MALA LJUBAV)
Scenski recital od stihova D. Cesarića, Z. Baloga,
M. Kušeca, S. Jakševca, M. Antića, Lj. Ršumovića,
D. Ugrešić i učeničkih radova sastavljena je priča
o djevojčicama i dječacima koji doživljavaju
prvu ljubav.

Dram. obrada i rež. Zvezdana Ladika
Praizvedba: 21. 10. 1988.,
Narodno sveučilište Bjelovar

Goran Massot: PROVALA (PROVALNIK)
Red: Vanča Kljaković
Premijera: 19. 10. 1988.
Mala scena

Zvezdana Ladika: ŠUĆ-MUĆ PRIČA
Red. Zvezdana Ladika
Praizvedba: 11. 12. 1988.
Pionirski grad

Zvezdana Ladika: ČAROLIJE MALOG MJESECA
Red: Zvezdana Ladika
Praizvedba: prosinac 1988.
Mala scena

1989.

Zvezdana Ladika: VRZINO KOLO
Red: Zvezdana Ladika
Premijera: jesen 1989.
Mala scena

Tom Stoppard: PRAVA STVAR
Red: Ivica Šimić
Premijera: 8. 12. 1989.
Mala scena

Drago Britvić: ZA BAJKE NEMA ZIME
Red: Nada Rocco
Premijera: rujan 1989.
Mala scena

1990.

Pierre Carlet de Chamblain de Marivaux:
 DVOSTRUKA NEVJERA
 Red: Vlado Habunek
 Premijera: 23. 11. 1990.
 Mala scena

Ezop-Ladika: DVA MIŠA (POLJSKI MIŠ I GRADSKI MIŠ)
 Red: Zvezdana Ladika
 Premijera: 12. 12. 1990.
 Ina-Naftaplin, Zagreb

1991.

Murray Schisgal: LJUBAF
 Red: Aleksandra Broz
 Premijera: siječanj 1991.
 Mala scena

Norma Šerment: NEVIDLJIVI LEONARD
 Red: Zvezdana Ladika
 Premijera: travanj 1991.
 Mala scena

1992.

Peter Shaffer: LETICE I LJUBLIST
 Red: Vlado Habunek
 Premijera: 8. 3. 1992.
 Mala scena

Ezop-Zvezdana Ladika: ORAO, ZEC I DIVLJA MAČKA
 Red: Zvezdana Ladika
 Premijera: travanj 1992.
 Mala scena

Tony Kushner: ILUZIJA
 Red: Ivica Šimić
 Premijera: 31. 10. 1992.
 Mala scena

1993.

Noël Greig: ŠAPUTANJA U MRAKU
 Red: Ivica Šimić
 Premijera: 27. 11. 1993.
 Mala scena

1994.

Bucka, Ivica, Darko: OBIČNA PJESMA
 Red: Bucka, Ivica, Darko
 Premijera: lipanj 1994.
 Mala scena

Grupa autora: PRAVE CIPELE
 Red: Grupa autora
 Premijera: 29. 6. 1994.
 Gent, Belgija

Ivica Šimić-Zinka Kiseljak: DJEČAK S ALBUMOM
 PORODIČNIH SLIKA
 Red: Ivica Šimić
 Premijera: 21. 9. 1994.
 Mala scena

Obnova *Letice i ljubista*
 (obnovio Ivica Šimić nakon Habunekove smrti)

1995.

Hans Ch. Andersen: KRALJEVIĆ SVINJAR
 Red: Zvezdana Ladika
 Premijera: lipanj 1995.
 Mala scena

Ladika: VAGON PRVOG RAZREDA
 Redatelj: Zvezdana Ladika
 Premijera: rujan 1995.
 Mala scena

Saskia Janse i Onny Husink: BARŠUNASTI ZEČIĆ
 Red: Željko Šestić
 Premijera: 3. 11. 1995.
 Petrinja

David Mamet: OLLEANA
 Red: Ivica Šimić
 Premijera: 24. 11. 1995.
 Mala scena

Imme Dros-Bernard van Beurden: CVILIDRETA
 Red: Ivica Šimić
 Hrvatska praizvedba: 20. 12. 1995.
 Mala scena

PREMIJERE

PORTRET

FESTIVALI

RAZGOVOR S
POVODOM

OBLJETNICE

AKTUALNOSTI

VOX

HISTRIONI

MEDJI

TEORIJA

NOVI PRIJEVODI

NOVE KNJIGE

DRAME

U kazalište Mala scena

Pauline Mol
Bizon i sinovi
Bok, čudovište

biblioteka
mala scena

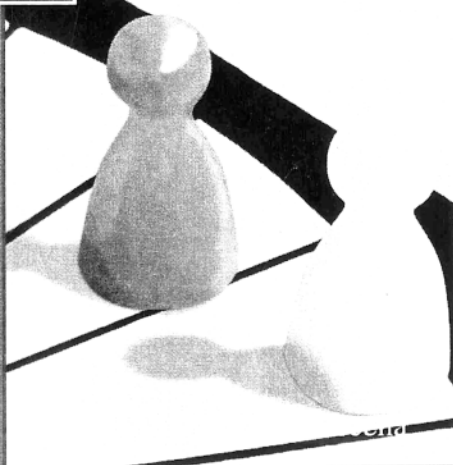
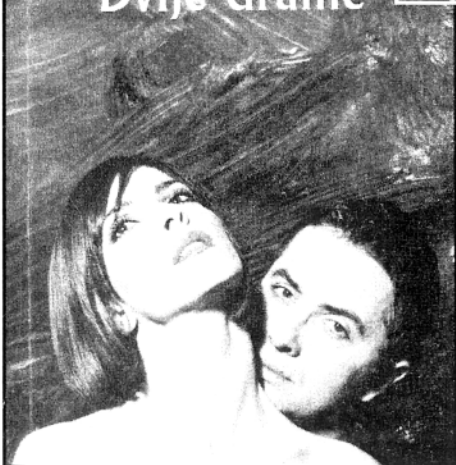
Ignace Cornelissen
William Shakespeare

HENRIK PETI

biblioteka mala scena

David Hare
Dvije drame

1996.

Mislav Brumec: ZA DELFINE
 Red: Dora Ruždjak
 Premijera: 3. 5. 1996.,
 Mala scena

Jean Tardieu: LJUBAVNICI IZ METROA
 Red: Zvezdana Ladika
 Premijera: 22. 6. 1996.
 Mala scena

Ivica Šimić-Zvezdana Ladika: KRALJEVNA NA ZRNU
 GRAŠKA
 Red: I.Šimić-Z.Ladika
 Premijera: rujan 1996.
 Mala scena

1997.

RAZGOVOR S M. Tournier-Guus Ponsioen: PIERROT ILI TAJNE NOĆI
POVODOM Red: Ivica Šimić
 Premijera: 27. 3. 1997.
 Mala scena

Daniil Harms-Branislav Krivokapić: BAJKA
 Red: Ivica Šimić
 Premijera: rujan 1997.
 Mala scena

Roel Adam: O SUTRA
 Red: Ivica Šimić
 Premijera 15. 10. 1997.
 Mala scena

Nana Šojlev-Desanka Virant: ZAGRLJAJ
 Red: Nana Šojlev
 Premijera: studeni 1997.
 Mala scena

Tini Czermak: POZOR, GRANICA
 Red: Dora Ruždjak
 Premijera: prosinac 1997.
 Mala scena

1998.

Kim van Der Boon-Ivica Šimić: DUET ZAGREB
 Red: Ivica Šimić
 Premijera: veljača 1998.
 Amsterdam, Nizozemska

Rudolf Herfurtner: ŠUMSKA DJECA
 Red: Jurgen Fliüge
 Premijera: 20. 2. 1998.
 Mala scena

Zvezdana Ladika: VARLJIVE PRIČE
 Red: Zvezdana Ladika
 Premijera: 28. 11. 1998.
 Mala scena

1999.

Mira Lobe: JA SAM JA
 Red: Ivica Šimić
 Premijera: 8. 4. 1999.
 Mala scena

Pauline Mol: BOK, ČUDOVIŠTE
 Red: Ivica Šimić
 Hrvatska praizvedba: 3. 11. 1999.
 Mala scena

Zvezdana Ladika: RODA I LISAC
 Red: Ivica Šimić
 Premijera: prosinac 2000.
 Mala scena

2000.

Michael Ende: OFELIJINO KAZALIŠTE SJENA
 Red: Ivica Šimić
 Premijera: listopad 1999. Virovitica
 Mala scena

Zvezdana Ladika: TAJNE ČUDNOVATE ŠUME
 Red: Ivica Šimić
 Premijera: 3. prosinac 2000.
 Mala scena

Obnova Vagona prvog razreda

2001.

Martin McDonagh: LJEPOTICA IZ LEENANEA
 Red. Ivica Šimić
 Hrvatska praizvedba: 17. 3. 2001.

Tena Štivičić: PARSIFAL
 Red. Ivica Šimić
 Praizvedba: 14. 9. 2001.
 Mala scena

PREMIJERE
 PORTRET
 FESTIVALI
 RAZGOVOR S
 POVODOM
 OBLJETNICE
 AKTUALNOSTI
 VOX
 HISTORIJSKI
 MEDJI
 TEORIJA
 NOVI PRILEVOVI
 NOVE KNJIGE
 DRAME

Eric-Emmanuel Schmitt: ENIGMATSKE VARIJACIJE

Red: Nevà Rošić

Hrvatska praizvedba: 28. 9. 2001.

Mala scena

Pauline Mol: BIZON I SINOVİ

Red. Ivica Šimić

Hrvatska praizvedba: 23. 11. 2001.

Mala scena

2002.

Neil LaBute: STVAR JE U OBLIKU

Red: Tea Gjergjizi

Hrvatska praizvedba: 9. 2. 2002.

Mala scena

Zvezdana Ladika: BAJKA O ZLATOROGOM JELENU

Redatelj: Ivica Šimić

Premijera 14. veljače 2002.

Mala scena

Jasen Boko: ZDRAV I ČIST DOM

Red: Ivica Šimić

Premijera: 9. 4. 2002.

Mala scena

Ivica Šimić: PRIČA O OBLAKU

Red: Ivica Šimić

Premijera: 5. 11. 2002.

Mala scena

Ignace Cornelissen: HENRIK PETI

Red: Ivica Šimić

Hrvatska praizvedba: 20. 12. 2002.

Mala scena

2003.

David Hare: THE BLUE ROOM

Red: Ivica Šimić

Hrvatska praizvedba: 19. 3. 2003.

Mala scena

Ivica Šimić i Marijana Nola: PRIČA O KOTAČU

Red: Ivica Šimić i Ivana Peroš

Premijera: 5. 11. 2003.

Mala scena

Jo Roets: CYRANO

Red: Ivica Šimić

Hrvatska praizvedba: 20. 12. 2003.

Mala scena

2004.

Lutz Hubner: BRIJAČICE

Red. Tomislav Pavković

Hrvatska praizvedba: 4. 2. 2004.

Mala scena

David Auburn: DOKAZ

Red: Ivica Šimić

Hrvatska praizvedba: 27. 3. 2004.

Mala scena

Jasen Boko: KAKO JE TONKICA KUPOVALA KRUII

Red: Mateja Koležnik

Praizvedba: 1. 9. 2004.

Mala scena

Yasmina Reza: ŽIVOT x 3

Red: Ivica Šimić

Hrvatska praizvedba: 17. 10. 2004.

Mala scena

2005.

Pauline Mol: BIO JEDNOM JEDAN ZMAJ

Red: Ivica Šimić

Premijera: 8. 2. 2005.

Mala scena

Steve Thompson: ODŠTETA

Red: Nora Krstulović

Hrvatska praizvedba: 28. 2. 2005.

Mala scena